

صلى الله عليه وسلم

دانشگاه آزاد اسلامی

واحد تهران مرکز

دانشکده ادبیات و علوم انسانی، گروه علوم قرآن و حدیث

پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد (M.A)

گرایش علوم و قرآن حدیث

عنوان:

عذاب، جایگاه و اوصاف گوناگون آن

استاد راهنما

دکتر امیر توحیدی

استاد مشاور

دکتر سید محمد رضوی

نگارش

نرگس یوسفی

زمستان ۱۳۹۰

تقدیم بہ

بہ محضر نورانی صاحب ولایت، مولی الموحدین حضرت علی (علیہ

السلام)۔

وآخرین منتقم از منکرین ولایت، حضرت ولی عصر (عجل اللہ تعالی

فرجہ والشریف)۔

وہمخنین ہدیہ بہ جمیع محبین و شیعیان ولایت

و با آرزوی نابودی ہمہ دشمنان دین، این مجموعہ را آغاز می کنیم۔

«شُكْرُ الْخَالِقِ»

«مَنْ لَمْ يَشْكُرْ»

باتقدیر و شکر

از اساتذراهنما، جناب آقای دکتر سید محمد رضوی
و استاد مشاور، جناب آقای دکتر امیر توحیدی
که رهنمودهایشان نقش مؤثری در تدوین این مجموعه داشته است،
و بانهایت سپاس از پدر و مادر عزیزم و همسر گرامی ام که بازحات بی‌شائبه
و دعای خیرشان مرایاری کردند.

تعهد نامه اصالت پایان نامه کارشناسی ارشد

اینجانب نرگس یوسفی دانش آموخته مقطع کارشناسی ارشد نا پیوسته به شماره دانشجویی ۸۸۰۸۳۶۶۲۵۰۰ در رشته علوم قرآن و حدیث که در تاریخ ۹۰/۱۱/۳۰ از پایان نامه خود تحت عنوان : عذاب، جایگاه اوصاف گوناگون آن با کسب نمره ۱۷:۲۵ و درجه عالی دفاع نموده ام بدینوسیله متعهد می شوم :

- ۱- این پایان نامه حاصل تحقیق و پژوهش انجام شده توسط اینجانب بوده و در مواردی که از دستاوردهای علمی و پژوهشی دیگران (اعم از پایان نامه ، کتاب ، مقاله و ...) استفاده نموده ام ، مطابق ضوابط و روبه های موجود ، نام منبع مورد استفاده و سایر مشخصات آن را در فهرست ذکر و درج کرده ام .
- ۲- این پایان نامه قبلاً برای دریافت هیچ مدرک تحصیلی (هم سطح ، پایین تر یا بالاتر) در سایر دانشگاهها و موسسات آموزش عالی ارائه نشده است .
- ۳- چنانچه بعد از فراغت از تحصیل ، قصد استفاده و هرگونه بهره برداری اعم از چاپ کتاب ، ثبت اختراع و ... از این پایان نامه داشته باشم ، از حوزه معاونت پژوهشی واحد مجوزهای مربوطه را اخذ نمایم .
- ۴- چنانچه در هر مقطع زمانی خلاف موارد فوق ثابت شود ، عواقب ناشی از آن را بپذیرم و واحد دانشگاهی مجاز است با اینجانب مطابق ضوابط و مقررات رفتار نموده و در صورت ابطال مدرک تحصیلی ام هیچگونه ادعایی نخواهم داشت .

نام و نام خانوادگی :

تاریخ و امضاء :

بسمه تعالی

در تاریخ :

دانشجوی کارشناسی ارشد آقا/خانم نرکس یوسفی از پایان نامه خود دفاع نموده
وبانمره ۱۷:۲۵ بحروف هفدوه و بیست و پنج صدم و با درجه عالی
مورد تصویب قرار گرفت.

امضاء استاد راهنما

فهرست مطالب

فصل اول: کلیات تحقیق

- ۱-۱ مقدمه..... ۲
- ۲-۱ بیان موضوع..... ۴
- ۳-۱ اهداف تحقیق..... ۴
- ۴-۱ ضرورت تحقیق..... ۴
- ۵-۱ سؤال اصلی تحقیق..... ۵
- ۶-۱ فرضیه تحقیق..... ۵
- ۷-۱ پیشینه تحقیق..... ۵
- ۸-۱ روش تحقیق..... ۶
- ۹-۱ چارچوب و ساختار تحقیق..... ۶

فصل دوم: بررسی واژه عذاب و مشتقات آن

- ۱-۲ جدول کمیت آماری واژه عذاب و مشتقات آن در قرآن..... ۸
- ۲-۲ معنای لغوی واصطلاحی واژه عذاب..... ۱۲
- ۱-۲-۲ معنای لغوی..... ۱۲
- ۲-۲-۲ معنای اصطلاحی..... ۱۳
- ۳-۲ بررسی برخی از واژگان هم راستا..... ۱۵

- ۱۵.....جزاء ۱-۳-۲
- ۱۷.....انواع مجازاتها ۱-۱-۳-۲
- ۱۷.....مجازات قراردادی ۱-۱-۱-۳-۲
- ۱۷.....مجازاتهای که باگناه رابطه تکوینی و طبیعی دارد ۲-۱-۱-۳-۲
- ۱۸.....مجازاتهایی که تجسم خودجرم است ۳-۱-۱-۳-۲
- ۱۹.....عقاب ۲-۳-۲
- ۲۰.....معنای لغوی واصطلاح ۱-۲-۳-۲
- ۲۴.....نکال ۳-۳-۲
- ۲۴.....معنای لغوی واصطلاحی ۱-۳-۳-۲

فصل سوم: اوصاف عذاب در قرآن

- ۳۱.....معنای لغوی واصطلاحی اوصاف عذاب همراه با ذکر آیات ۱-۳
- ۳۱.....أليم ۱-۱-۳
- ۳۷.....عظیم ۲-۱-۳
- ۳۸.....شديد ۳-۱-۳
- ۴۰.....مهين ۴-۱-۳
- ۴۲.....سوء ۵-۱-۳
- ۴۶.....اکبر ۶-۱-۳
- ۴۷.....فرق عذاب اکبر و عذاب الأذنی ۱-۶-۱-۳

- ٤٨.....خزى ٧-١-٣
- ٤٩.....حريق ٨-١-٣
- ٥٠.....١-٨-٣-٣ فرق عذاب الحريق وعذاب النار.....
- ٥١.....٩-١-٣ جهنم
- ٥٣.....١٠-١-٣ مقيم
- ٥٤.....١١-١-٣ سعيير
- ٥٥.....١٢-١-٣ غليظ
- ٥٧.....١٣-١-٣ جحيم
- ٥٧.....١٤-١-٣ خلد
- ٦٠.....١٥-١-٣ ضعف
- ٦١.....١٦-١-٣ سموم
- ٦٢.....١٧-١-٣ حميم
- ٦٤.....١٨-١-٣ مستقر
- ٦٥.....١٩-١-٣ غير مردود
- ٦٦.....٢٠-١-٣ بئس
- ٦٧.....٢١-١-٣ واصب
- ٦٨.....٢٢-١-٣ صعدا
- ٦٩.....٢٣-١-٣ رجزأليم
- ٧٠.....٢٤-١-٣ نكرا

فصل چهارم: جایگاه ولایت و ارتباط عدم پذیرش آن بانزول عذاب الهی

- ۱-۴ اهمیت جایگاه ولایت..... ۷۲
- ۱-۱-۴ معنای لغوی واصطلاحی واژه ولایت..... ۷۴
- ۲-۱-۴ جایگاه ولایت..... ۷۴
- ۱-۲-۱-۴ عبادت و ولایت..... ۷۵
- ۲-۲-۱-۴ اختلاف امت و امتحان الهی..... ۷۶
- ۳-۲-۱-۴ اتمام حجت حق برای هدایت خلق..... ۷۸
- ۲-۴ اشاره اجمالی به مقام امیرالمؤمنین علی (علیه السلام) مصداق ولایت حق..... ۷۹
- ۱-۲-۴ مقام حضرت علی (علیه السلام) در پیشگاه الهی..... ۸۰
- ۲-۲-۴ مقام حضرت علی (علیه السلام) از منظر رسول خدا (صلی الله علیه وآله وسلم)..... ۸۱
- ۳-۲-۴ مقام حضرت علی (علیه السلام) در آیات قرآن..... ۸۳
- ۴-۲-۴ مقام حضرت علی (علیه السلام) در نهج البلاغه..... ۸۶
- ۳-۴ تمسک به اهل بیت (علیهم السلام)، راه نجات از عذاب الهی..... ۸۷
- ۱-۳-۴ معرفت..... ۸۸
- ۲-۳-۴ مودت..... ۹۰
- ۳-۳-۴ اطاعت..... ۹۳
- ۴-۳-۴ ارتباط ولایت با ایمان و عمل صالح..... ۹۶
- ۵-۳-۴ ثمره پذیرش ولایت..... ۱۰۲

۴-۴ آتش، تنها بهره منکرین ولایت..... ۱۰۳

فصل پنجم: بررسی برخی از ویژگی های معذبین و فرشتگان عذاب

۱-۵ برخی ویژگی معذبین..... ۱۱۷

۱-۱-۵ کفر..... ۱۱۷

۱-۱-۱-۵ معنای لغوی واصطلاحی کفر..... ۱۱۷

۱-۱-۱-۵ اقسام و حقیقت کفر..... ۱۱۸

۱-۱-۱-۵ وجوه معنایی کفر و کافر در قرآن..... ۱۱۹

۱-۱-۱-۵ جایگاه کفر و کافر از منظر امیر المؤمنین (علیه السلام)..... ۱۲۶

۱-۱-۵ نفاق..... ۱۲۸

۱-۲-۱-۵ معنای لغوی واصطلاحی نفاق..... ۱۲۸

۱-۲-۱-۵ علت نامگذاری منافق..... ۱۲۸

۱-۲-۱-۵ اوصاف منافقان در قرآن..... ۱۲۹

۱-۲-۱-۵ منافق از منظر نهج البلاغه..... ۱۳۷

۱-۱-۵ ظلم..... ۱۳۹

۱-۳-۱-۵ معنای لغوی واصطلاحی ظلم..... ۱۴۰

۱-۳-۱-۵ جایگاه ظلم و ظالم..... ۱۴۰

۱-۳-۱-۵ اقسام ظلم..... ۱۴۱

۱-۳-۱-۵ وجوه معنایی ظلم از منظر قرآن..... ۱۴۱

- ۱۴۷.....۵-۳-۱-۵ ظلم و ستم در نهج البلاغه.....
- ۱۵۰.....۴-۱-۵ ضلالت.....
- ۱۵۰.....۱-۴-۱-۵ معنای لغوی واصطلاحی ضلالت.....
- ۱۵۰.....۲-۴-۱-۵ ضلالت چیست.....
- ۱۵۱.....۳-۴-۱-۵ ضلالت در قرآن.....
- ۱۵۶.....۴-۴-۱-۵ ضلالت از منظر نهج البلاغه.....
- ۱۵۷.....۵-۱-۵ کبر.....
- ۱۵۷.....۱-۵-۱-۵ معنای لغوی واصطلاحی کبر.....
- ۱۵۸.....۲-۵-۱-۵ کبر از دیدگاه علمای اخلاق.....
- ۱۵۸.....۳-۵-۱-۵ اقسام کبر.....
- ۱۵۹.....۴-۵-۱-۵ کبر در آیات.....
- ۱۶۶.....۵-۵-۱-۵ کبر در روایات.....
- ۱۶۷.....۶-۵-۱-۵ کبر در نهج البلاغه.....
- ۱۷۱.....۲-۵ فرشتگان عذاب.....
- ۱۷۱.....۱-۲-۵ معنای لغوی واصطلاحی ملائکه.....
- ۱۷۲.....۲-۲-۵ ملائکه موجودات غیرمادی اند.....
- ۱۷۲.....۳-۲-۵ ملائکه دارای مراتب وجودی اند.....
- ۱۷۳.....۴-۲-۵ نقش ملائکه در تعذیب گنه کاران.....

۱۷۳..... ۱-۴-۲-۵ فرشتگان عذاب درهنگامه مرگ

۱۷۶..... ۲-۴-۲-۵ ملائکه غلاظ و شداد در قیامت

۱۷۸..... ۳-۴-۲-۵ فرمانده خازنان جهنم

۱۷۹..... ۴-۴-۲-۵ تعداد خازنان جهنم

۱۸۳..... ۳-۵ نتیجه گیری

۱۸۴..... ۴-۵ دعای پایان

۱۸۵..... ۵-۵ منابع و مآخذ

چکیده

آدمی از دیرباز به دنبال یافتن رابطه ای بین علل و معلول های کائنات و رموز جهان آفرینش بوده که با کمی تأمل و جستجو در چنین روابطی می توان به حقایق آن پی برد.

یکی از این روابط، رابطه اعمال انسان و کیفر و پاداش اوست که سرنوشت آدمی را در زندگی آخرت رقم می زند. نکته اینجاست که خداوند متعال پاداش نیکوکاران را بر خود واجب دانسته اما در هیچ جای قرآن، عذاب گناه کاران را بر خود واجب نکرده، بلکه فرموده «مَا نَحْنُ بِمُعَذِّبِينَ» بلکه عامل اصلی نزول عذاب را، اعمال خود انسان ها بیان نموده است.

و اما همه انسان ها باید عامل غضب خدا و نزول عذاب را، به دنبال اعمال ناشایست و حرام خود بدانند؛ که ریشه این اعمال، عدم پذیرش ولایت حق و سرپیچی از فرمان فرستادگانش می باشد که مهمترین مصداق ولایت حق، مقام وصایت رسول خدا (صلی الله علیه و آله و سلم) می باشد.

خداوند متعال در قرآن کریم، وعده عذاب منکرین ولایتش را متذکر گشته تا همگان متوجه اهمیت این مقام گردند و بدانند میزان حق در دنیا و آخرت وجود مبارک ولی خدا در زمین می باشد.

در این مجموعه ابتدا به مطالعه کتب متناسب با موضوع و سپس، جمع آوری مطالب پرداخته شد. آنگاه مطالب مفید، تحت راهنمایی استاد راهنما تنظیم گردید تا این مجموعه تدوین گردید.

کلید واژه: عذاب، وصف عذاب، ولایت، منکر ولایت.

فصل اول

کلمات تحسین

۱ + مقدمه

حمد و سپاس پروردگاری را که از همان ابتدای آفرینش، راه هدایت خلق را به واسطه انبیاء و اولیاء بر حقش هموار نمود و از تاریکی های ضلالت نجات داد و این نعمت (هدایت) را در دین بهترین های خلقتش، خاتم رسولان، حضرت محمد مصطفی (صلی الله علیه و آله و سلم) به نهایت کمال رسانید و در بهترین روزهای عمر دنیا یعنی در روز عید غدیر آن را بر دوستان حقیقی اش، عرضه کرد و پیروی از راه او را مایه نجات خلق، بیان نمود و وعده فرمود هر آن کس که هدایت الهی را نادیده بگیرد به سخط و عذاب الهی گرفتار خواهد شد.

این وعده الهی در ادیان و اقوام گذشته به صورت عذاب استیصال و فوری (همچون مسخ، طوفان ملخ، طغیان آب دریا و...) مشهود است، ولیکن در دین اسلام به حرمت وجود مبارک پیامبر اسلام (صلی الله علیه و آله و سلم) که مایه رحمت جهانیان است این نوع عذاب برداشته شد. با این شرط که همگان به پیامبر (صلی الله علیه و آله و سلم) و اولی الامر که جانشینان ایشان می باشند، ایمان بیاورند و از آنان اطاعت کنند و چنانچه کسی از دستورات حق و اطاعت فرستادگانش سرپیچی کند، مخلد در عذاب خواهد شد.

«... وَالَّذِينَ كَفَرُوا أَوْلِيَاؤُهُمُ الطَّاغُوتُ يُخْرِجُونَهُمْ مِّنَ النُّورِ إِلَى الظُّلُمَاتِ أُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ»^۱

و اما جهنم که مظهر عذاب الهی می باشد جایگاه معاندین و ستمکاران است که برای نزدیکتر شدن این معنا به ذهن آدمی، خداوند متعال گوشه ای از حقیقت آن را در دنیا قرار داده، با این تفاوت که آتش دنیا جسم را و آتش آخرت جسم و روح را باهم می سوزاند و این آتشی است که خود انسان به واسطه اعمال زشتش پیش فرستاده، حال آن که از چنین اعمال ناپسندی منع شده است.

«فَاتَّقُوا النَّارَ الَّتِي وَقُودُهَا النَّاسُ وَالْحِجَارَةُ أُعِدَّتْ لِلْكَافِرِينَ»^۲

«از آن آتشی که سوختش مردمان و سنگها هستند و برای کافران آماده شده پرهیزید.»

^۱ - البقره / ۲۵۷.

^۲ - همان / ۲۴.

سپس در جای دیگر آتش را اینگونه توصیف می کند:

« نَارُ اللَّهِ الْمُوقَدَةُ، الَّتِي تَطَّلِعُ عَلَى الْآفِنْدَةِ »^۱

«آتش افروخته خدایی است (آتشی) که به دلها می رسد.»

و این هشدارها همه و همه جنبه رحمت حق را نمایان می کند. زیرا آنچنان آن را سخت و طاقت فرسا توصیف می کند تا همگان ترس و ورود به آن را داشته باشند.

ظریف تر از همه، مسئله بیان اوصاف متعدد برای واژه عذاب می باشد که متناسب با اعمال و کردار خود آدمی است. زیرا در آیات الهی اشاره شده به این معنا که «مَا نَحْنُ بِمُعَذِّبِينَ» و این پس از اتمام حجت حق بر بندگانش می باشد. یعنی آنچه سخط الهی را فراهم می کند همان کردار ناشایست خود شماست که شدیدترین درجه آن، نافرمانی از حق و فرستادگان او می باشد. زیرا فرمود:

«أَطِيعُوا اللَّهَ وَ أَطِيعُوا الرَّسُولَ وَ أُولِي الْأَمْرِ مِنْكُمْ»^۲

و این یعنی اطاعت اولی الامر در راستای اطاعت از خدا و رسولش می باشد، پس هر که از آن سرپیچی کند، گرفتار عذاب الهی می گردد و تا ابد در آتش مخلد خواهد بود. مگر آن که به «عروه الوثقی» که همان راه ولایت است چنگ بزند تا از راه حق جدا نگردد. به این امید که همه ما رهرو راه ولایت و امامت باشیم.

«وَ سَيَعْلَمَ الَّذِينَ ظَلَمُوا أَيَّ مُنْقَلَبٍ يَنْقَلِبُونَ»^۳

انشاءالله

^۱ - همزه / ۶-۷.

^۲ - النساء/ ۵۹.

^۳ - الشعراء/ ۲۲۷.

موضوع

پروردگار جهانیان جهت تنبیه بدکاران و تشویق نیکوکاران، سستهایی را در عالم خلقت قرار داده تا نتیجه عملکرد انسانها برابر یکدیگر نباشد مثل سنت امهال، استدراج، امداد، توفیق و...، یکی از این سنتها که در همه عوالم (دنیا، برزخ، آخرت) حتمی است سنت عذاب و عقاب الهی است که شامل منکرین حق و فرستادگان او می گردد.

از آنجائی که بسیاری از انسانها انتظار رحمت دائم را از درگاه ربوبیت دارند ترسیم این سنت برای آنان غیر قابل تصوّر است بدین سبب راهی برای توجیه اعمال نادرستخود، می جویند و یا گاهی صفتی ناپسند همچون ظالم - العیاذبالله - به پروردگار متعال نسبت می دهند یا گاهی در برابر اعمال گناه آلود خود انتظار بخشش بی حساب و کتاب را دارند که هیچ یک سازگار با عدل ذات مقدس الهی نیست و پروردگار رحمن طبق عدل و یا فضل خود با بندگان رفتار می کند.

بدین سبب به موضوع عذاب، جایگاه و اوصاف گوناگون آن در این مجموعه پرداخته خواهد شد.

کلمه عذاب و مشتقات آن ۳۱۳ مرتبه و در ۶۹ سوره از قرآن کریم به کار رفته است.

۱-۳ اهداف تحقیق

بیان

-

نظرات و دیدگاه مفسران ازواژه عذاب

آشنایی

-

ی با معنای اوصاف عذاب و تأثیر آنها در نوع عذاب

تأثیر

-

ذاب درد دنیا و آخرت جنبه تنبیهی و تربیتی

اشدعذ

-

اب برای منکرین رسالت و ولایت بعد از اتمام حجت الهی

موجباً

-

ت نزول عذاب توسط خود انسانها

۱-۴ ضرورت تحقیق

معنای عذاب و اوصاف آن، از دیرباز مفسران را بر آن داشته تا با تفسیر آیات مربوط به آن، مخاطبین قرآن را با حقیقت عذاب و علل آن آشنا سازند. از این رو سابقه تحقیق در این زمینه به گذشته دور، برمی گردد. اما به جهت اهمیت موضوع، در زمینه اهل عذاب و مخلدین آن و هدف پروردگار از این سنت اقدامی جهت گردآوری مجموعه ای مستقل در این زمینه صورت گرفت. لازم به ذکر است که پایان نامه های مشابهی در این زمینه به رشته تحریر درآمده لذا تلاش محقق این است که این موضوع از جهاتی دیگر همچون علت و فایده ای آن مورد بررسی قرار گیرد تا نکات و آموزه های تازه ای به خوانندگان عزیز ارائه نماید.

۵-۱ سوالات اصلی تحقیق

- ۱ - جایگا
ه واژه عذاب و تنوع در قرآن چگونه است؟
- ۲ - جایگا
ه ولایت و ارتباط منکرین آن با عذاب الهی چگونه است؟
- ۳ - سخت
ترین و شدیدترین درجه عذاب مختص چه گروهی است؟
- ۴ - معذیب
ن چه کسانی هستند (برخی ویژگیهای آنان) و اشکال مختلف عذاب آنها چگونه است؟
- ۵ - نقش
ملائکه عذاب در تعذیب گنه کاران چگونه می باشد؟

۶ ۱ فرض

یه تحقیق

۱. برای واژه عذاب دو تعبیر متفاوت بیان شده:
- الف) عذاب از «عَذَب» به معنای گواراست
- ب) عذاب از «عَذَبَ» به معنای رنج و سختی می باشد.
۲. انکار ولایت با عذاب الهی ارتباط مستقیم دارد.
۳. سخت ترین نوع عذاب از آن منافقان می باشد.

۴. نفاق، کفر، تکبر، ظلم از ویژگی اهل عذاب و عذاب آنها از نوع عظیم، آلیم، حریق، مهین و... می باشد.

۵. خداوند متعال امر عذاب را به وسیله ملائکه خود انجام می دهد.

۷-۱ پیشینه تحقیق

در این راستا (عذاب و اوصاف آن) پایان نامه‌هایی نگارش شده که به آنها اشاره می‌گردد: کیفیت جزا در روز قیامت، زهرا فرجی، مدیریت حوزه های علمیه قم، عوامل استحقاق عذاب الهی از دیدگاه قرآن و سنت، علی درویشی، دانشگاه آزاد اسلامی؛ ملازمت با ائمه معصومین (ع)، آثار و نتایج آن از دیدگاه قرآن و حدیث، مجتبی بیگ محمدی، دانشگاه آزاد اسلامی.

ولیکن تفاوت این پایان نامه با آثار مذکور در بررسی عذاب منکرین ولایت است که سرچشمه همه گناهان می باشد، در حالی که در بسیاری از تألیفات تنها عذاب و ارتباط آن با انجام گناهان دیگر ذکر شده بود.

۸-۱ روش تحقیق

روش تحقیق، کتابخانه ای (از طریق فیش برداری) و مراجعه به سایت و دسته بندی کردن آنها می باشد. از این رو پس از بررسی معنای لغوی عذاب و مشتقات آن برای گردآوری دیدگاه و آرای متعدد به مهم ترین منابع لغت و تفسیر در ذیل این واژه مراجعه گردید.

در مرحله بعد طبق فصل بندی اولیه مانند اوصاف گوناگون عذاب، کاربرد این واژه در قرآن و ویژگی اهل عذاب و... به کتابهای تفسیری و روایی مراجعه گردد. سپس مطالب جمع آوری شده ذیل هر عنوان تنظیم، و آنگاه با کاستن و افزودنهایی، یادداشت های تهیه شده، بازنویسی گردید و به نگارش درآمد.

از جهت اقسام روش، قسم توصیفی و تحلیلی می باشد.

۹-۱ چارچوب و ساختار تحقیق

در این مجموعه تلاش گردیده تا با مراجعه به معتبرترین منابع مطرح در حوزه علوم دینی و با مشاوره و راهنمایی از صاحب نظران متخصصان و استادان به ویژه استاد راهنما جناب آقای دکتر سید محمد رضوی و استاد مشاور جناب آقای دکتر امیر توحیدی سوالات مورد نظر در این پژوهش را دنبال